

De lyserøde, høje høstanemoner hedder *Anemone japonica* - »Königin Charlotte« på etiketten i planteskolen. De breder sig hurtigt også mellem skvalderkål. Skal der bruges høstanemoner i stauedebedet, hvor de ikke skal brede sig så voldsomt, bruger man andre sortsnavne.

Høstanemoner findes også med hvide blomster, så hedder de *Anemone japonica* »Honorine Jorbert«. De breder sig herligt og villigt, når jorden er muld og ikke for tør.

Kertepileurten hedder *Persicaria amplexicaulis* på etiketten, denne sort hedder »Superba«, men der findes andre farver i den røde/lyserøde skala. Alle er gode til buketter. Også elsket af bier, der laver god sensommerhonning af dem.

Der findes planter, som trives i skvalderkål

TEKST OG FOTO: LAILA SØLAGER, HAVEARKITEKT
ude&inde@mja.dk

Ferien er forbi og det kan godt være lidt af en øjenåbner at komme hjem på matriklen igen. Pludselig ser man haven med andre øjne. Måske ser haven helt fantastisk ud? Eller måske er den noget miserabel efter at have været alene hjemme?

: fakta

HVAD ER STAUDER?

En stauede er en urteagtig plante, der visner ned hver vinter for at skyde nye skud hvert forår. Stauder har ofte smukke blomster og derfor bruger vi dem i havens blomsterbede, mellem buske og som bunddække. Sensommeren er et godt tidspunkt at plante stauder i haven, fordi planterne kan nå at sætte gode rødder inden vinteren.

Som regel bliver man overrasket over, hvor meget planterne egentlig er vokset, mens man har vendt ryggen til. I betragtning af at man ofte går og venter på, at planter bliver store og flotte, kan det overraske at der kan ske så meget med græsset, stauderne, hækken og ikke mindst med ukrudtet i løbet af tre uger.

Er det et problem, er der kun én ting at gøre: Ryk op, klip ned og beskær, indtil der bliver luft og overblik igen.

Freden varer ikke ved

Men består havens fremherskende bunddække af skvalderkål ved man jo godt, at freden ikke varer ved, når de sejlviede planter er rykket op. Rødderne ligger i jorden og er klar til at skyde nye blade. Det er en imponerende overlevelsessevne skvalderkål har. Men der er jo ikke noget i vejen med at bruge den som bunddække – de fås ikke bedre!

Men skvalderkål er en meget streng nabo for andre planter. Kun ganske få stauder tåler den store konkurrence fra skvalderkåls rødder i jorden.

Derfor skal I denne gang have

et bud på stauder, der tåler at vokse i tæt kapløb med skvalderkål: høstanemoner og kertepileurt. De bliver begge omkring 80 cm høje og blomstrer her i august og september. Begge stauder har store blade tæt ved jorden, så de skygger for skvalderkålen, der dermed hæmmes.

Om foråret blomstrer skvalderkål i maj-juni med store hvide skærme. Det er en smagssag – og måske en tidsmæssig udfordring – om man til foråret vil rykke skvalderkålen op, når man ser dens blade og blomster dukke op mellem høstanemoners og kertepileurters løv.

Faktum er i hvert fald, at lige før skvalderkåls blomster bliver til brune frø, er det nemt at rykke dem op. For mens planter blomstrer, er deres rødder ikke så aktive, så de slipper nemt jorden.

Nu er det sensommer og derfor gælder det om at fjerne skvalderkålen så godt som muligt over og under jorden. Brug en havegreb, hvis du vil have så mange rødder op som muligt. Eller ryk bare toppen af skvalderkålen. Grav derefter plantehuller til høstanemoner eller kertepileurt, så stauderne flytter ind

i området med 40-50 cm's afstand. Egentlig er det bedst, at plante sensommerblomstrende stauder om foråret, når de ikke blomstrer (jvf. ovenfor om mindre aktive rødder under blomstring), men det er jo nu, man kan se blomsterfarver og derfor får lyst til at købe dem på planteskolen.

Godt plantetidspunkt

August og september er et fremragende tidspunkt at plante stauder på – jorden er varm, så rødderne får fat med det samme. Men husk at vande

under plantningen og hver uge bagefter, så skvalderkåls rødder ikke snupper al vandet i jorden – de er jo trods alt mere udbredte her i begyndelsen.

Man skal bare huske, at de foreslåede stauder kun er en succes sammen med skvalderkål, fordi de selv er meget villige til at brede sig. Så i stedet for at have skvalderkål, der breder sig, får man nu høstanemoner eller pileurt, der tager for sig af plads. Men de er nemme at styre med en spade og de fleste synes bedre om det nye udseende ...

UDE & INDE

Tre eksperter giver inspiration til løsninger i hjemmet og i haven. Har du et spørgsmål til panelet, så send det til ude&inde@mja.dk.

Havearkitekt
Laila Sølager
have-ideer.dk

Indretningsarkitekt
Lotte Stærmosé
updesign.dk

Arkitekt MAA
Yuval Amit
frameworks.nu

